

کاربرد تصاویر پهپاد در محاسبه مدل رقومی ارتفاعی زمین

محمد حسینقلی زاده^۱ و مسعود شیرازیان^{۲*}

^۱دانشجوی کارشناسی، گروه مهندسی نقشه برداری، دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تربیت دیرینه شهید رجایی

^۲استادیار، گروه مهندسی نقشه برداری، دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تربیت دیرینه شهید رجایی

m.shirazian@sru.ac.ir

چکیده: امروزه پرنده‌های هدایت پذیر از دور، نقش مهمی را در زمینه‌های مختلف علوم مهندسی و نظامی ایفا می‌کنند. مزایای استفاده از این گونه فناوری قابل مقایسه با دوربین‌های نقشه‌برداری و یا سیستم‌های تعیین موقعیت ماهواره‌ای نمی‌باشد. هدف اصلی استفاده از این گونه فناوری‌ها جمع‌آوری اطلاعات بدون نیاز به حضور مستقیم در محل، در کوتاه‌ترین زمان ممکن و با بیشترین دقت می‌باشد. مدل رقومی ارتفاعی زمین یکی از نیازهای اساسی در بسیاری پژوهش‌ها می‌باشد. روش‌های قدیمی برای بدست آوردن آن بسیار پرهزینه و زمانبر است. پرنده‌های سبک یا همان پهپادها این قابلیت را دارند که هم به صورت غیر اتوماتیک، نیمه اتوماتیک فرایند گرداوری داده و یا تصویر برداری از منطقه مورد مطالعه را انجام داده و در کوتاه‌ترین زمان ممکن مدل رقومی ارتفاعی زمین با استفاده از روش‌های فتوگرامتری برد کوتاه بدست آید. هدف اصلی این پژوهش تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین با استفاده داده‌های اخذ شده از تصاویر پهپاد می‌باشد. در این مطالعه متناسب با مساحت منطقه مورد نظر ۱۱ نقطه کنترل با کمک روش RTK برای کنترل و افزایش دقت پردازش‌ها در نظر گرفته شده است. دقت مدل رقومی ارتفاعی بدست آمده برابر با ۲.۲۳ سانتی متر می‌باشد. با توجه به دقت بدست آمده از این روش می‌توانیم از آن در پژوهش‌های مختلف نقشه‌برداری به عنوان داده‌های کمکی، یا روشی جایگزین نقشه‌برداری زمینی و یا کنترل و نظارت پژوهه به دلیل قیمت مناسب و جمع‌آوری داده‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن استفاده کنیم.

کلمات کلیدی: تصویربرداری هوایی، مدل رقومی ارتفاعی زمین، پهپاد، روش RTK، ارزیابی دقت.

The usage of UAV photogrammetry for DEM calculation

M. Hosseingholizadeh and M. Shirazian

Abstract: Having a lot of wondrous benefits, Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) are widely used for an array of applications in engineering and military sciences for several purposes. Without a shadow of doubt, the merits of using UAVs is not comparable with other Surveying techniques. The main aim of utilizing these kinds of technology would be gathering field data with high accuracy which will otherwise is colossal waste of time and expenditure. Digital elevation model is one of the most significant part of each project. Producing this data with old methods is not acceptable due to time and price of these kind of old approaches. DEM can be produced with manual, semi-automatic and automatic techniques by applicability of UAVs technology gathering images in very short time and convert them into DEM maps with the usage of photogrammetry methods. The main purpose of this study is generating new method or approach for producing digital elevation model (DEM) with the use of UAVs data. In this research 11 control point (GCP) were gathered by RTK GPS method for improving the accuracy of final results. The accuracy of this model is 2.23 cm. With regard to the accuracy of the result, this approach can be utilized instead of many surveying techniques, or as a supplement data, or it can help organizations to use it as an approach for monitoring and assessing the accuracy of each project.

Keywords: airborne photogrammetry, digital elevation model, UAVs, RTK method, accuracy analysis

I - مقدمه

دارند که هم به صورت غیر اتوماتیک، نیمه اتوماتیک و یا اتوماتیک فرایند گرداوری داده و یا تصویر برداری از منطقه مورد مطالعه را انجام دهنده که نشانده‌ی انعطاف پذیری آن‌ها در پروژه‌ها و حل مسائل گوناگون می‌باشد [4,5]. پرنده‌های سبک ابتدا در زمینه‌های نظامی کاربرد داشتند اما از سال 1979 پرنده‌های بال ثابت برای کاربردهای مختلف نقشه برداری و علوم ژئوماتیک مورد استفاده قرار گرفت.

استفاده از پهپادها به عنوان یک جایگزین مناسب برای روش‌های متداول تصویربرداری با روش‌های سنتی فتوگرامتری می‌باشد [6]. هدف از استفاده از این گونه تصاویر رسیدن به دقت مکانی⁵ و زمانی⁶ بالاتر با هزینه‌ی کمتر می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها یک پرنده، یک دستگاه کنترل‌کننده و یک محموله مناسب با هدف پروژه مورد نیاز است [7-9]. از جمله کاربردهای مهم استفاده از تصاویر پهپاد‌ها می‌توان به شناسایی و تولید نقشه تغییرات برای اشکارسازی و مدیریت حوادث طبیعی به دلیل سهولت در جمع‌آوری اطلاعات بدون نیاز به باند پرواز یا مسیری مشابه آن می‌باشد [10]. کشاورزی دقیق از جمله کاربردهای دیگر این گونه پرنده‌های سبک می‌باشد. محاسبه میزان رطوبت خاک، مشاهده روند تغییرات پوشش گیاهی یا میزان رشد محصولات با استفاده از محموله‌هایی که توانایی تولید داده‌های چند طیفی⁷ را دارند، می‌باشد. بنابراین برای محصولات کشاورزی مانند برنج، گندم و ذرت که پایش روند رشد گیاه در یک سری زمانی بسیار مهم می‌باشد، می‌توان از قابلیت این گونه ابزارها استفاده کرد [11]. آثار باستانی مخصوصاً بناهای تاریخی که قدمت چندین ساله دارند از جمله مواردی هستند که نیازمند نگهداری و پایش تغییرات در طول بازه زمانی مشخص می‌باشند. به همین دلیل می‌توان از قابلیت‌های پهپادها برای رسیدن به این هدف استفاده کرد [12]. مدلسازی سه بعدی از جمله نکات بررسی استفاده از پهپاد می‌باشد. این پرنده سبک قادر است تصاویر را هم به صورت قائم و هم به صورت مایل تهیه کند. در این صورت می‌توانیم مدلی سه بعدی از منطقه مورد مطالعه را بدست آوریم و از آن برای کنترل و مدیریت برنامه‌های شهری استفاده کنیم [13-14].

پرنده هدایت پذیر از دور یا به اختصار پهپاد¹ یکی از برترین و بروزترین روش‌ها از نظر قیمت و قابلیت تطبیق سازی با شرایطی محیطی مختلف در مقایسه با روش‌های تصویر برداری با هواپیماهای نقشه‌برداری می‌باشد [1]. در حیطه‌ی کارهای ژئوماتیک استفاده از پهپادها برای بدست آوردن اطلاعات توپوگرافی زمین به یکی پرکاربردترین ویژگی‌های این پرنده‌های سبک تبدیل شده است. پرنده‌های بال ثابت² یکی از ابزارهای مناسب برای تولید مدل‌های رقومی سطح زمین³ و تصاویر ارتو به ویژه در بلوك‌های بزرگ (حدود 100 هکتار) می‌باشند. از جمله مزایای این گونه پرنده‌ها به طراحی نقشه‌های پروازی مناسب با موقعیت عوارض با شرایط زمینی مختلف، رزولوشن مکانی مناسب تصاویر (پنج سانتیمتر و در برخی موارد کمتر) و همچنین استفاده ساده از این پرنده‌ها و پایین بودن مدت زمان یادگیری هدایت آن‌ها نسبت به هواپیما فتوگرامتری، می‌باشد [12]. البته به دلیل محدودیت‌های فراوان به خصوص در مورد وزن محموله دقت بدست آمده از برخی پروژه‌های تصویربرداری با هواپیماهای فتوگرامتری نسبت به پهپاد‌ها از دقت بالاتری برخوردار هستند اما برای رسیدن به دقت‌های بهتر در پروژه‌های تصویربرداری با پرنده‌های سبک نیاز به اندازه‌گیری نقاط کنترل با دقت بالاتر می‌باشد [3].

مدل رقومی ارتفاعی زمین یکی از نیازهای اساسی در بسیاری پروژه‌ها می‌باشد. روش‌های قدیمی برای بدست آوردن آن بسیار پرهزینه و زمانبر می‌باشد مانند نقشه برداری زمینی. امروزه یکی از استفاده‌های رایج فتوگرامتری تولید نقشه توپوگرافی می‌باشد. فتوگرامتری هوایی و لایدر⁴ یکی از مناسب‌ترین روش‌ها با دقت بسیار بالا می‌باشد ولی هزینه آن‌ها به خصوص برای محدوده‌های کوچک بسیار زیاد است. دلایل بسیاری از جمله هزینه مناسب، نظارت و کنترل پروژه‌های در حال انجام، شناسایی و جمع‌آوری اطلاعات مکانی با دقت بالا و همچنین تولید نقشه‌هایی با اهداف مختلف سبب می‌شود که استفاده از پهپادها روز به روز گسترش و فراغیر شود. پرنده‌های سبک این قابلیت را

⁵ Spatial Resolution

⁶ Temporal Resolution

⁷ Multi-Spectral

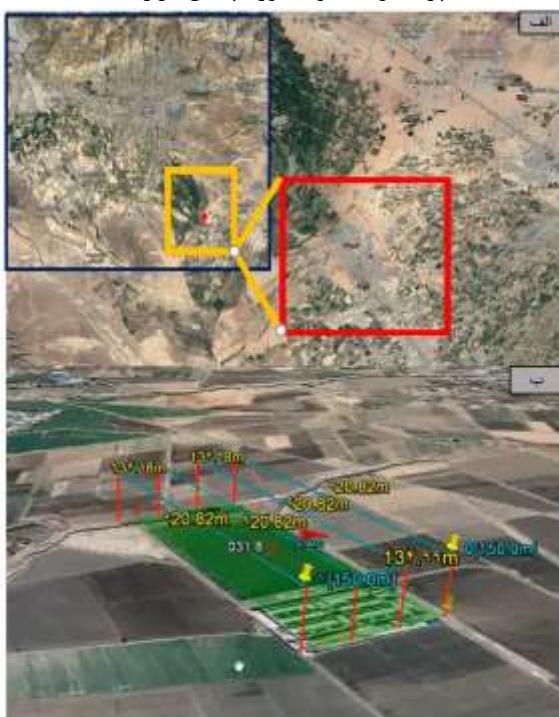
¹ UAVs (Unmanned Aerial Vehicles)

² Fixedwing UAVs

³ Digital Surface Model (DSM)

⁴ Airborne Light Detection and Ranging

سرعت نزول ۳ متر بر ثانیه استفاده شده است. موارد بسیاری در طول مدت زمان پروازی پرنده نقش مهمی را ایفا می‌کنند از جمله سرعت و جهت باد، محل پرواز و فرود پرنده، ارتفاع مسیر پروازی، میزان نرخ نزول پرنده در هنگام فرود و در شرایط آب و هوایی گوناگون و نوع هدایت پرنده که به دو صورت دستی و اتوماتیک می‌باشد و متناسب با مسیر پروازی پرنده انتخاب می‌گردد. خلبان باید تمامی مراحل را قبل از اجرای پروژه و به پرواز درآوردن پهپاد با سایر عوامل پروژه در میان بگذارد تا بتوان بیشترین سطح از زمین را در کوتاه‌ترین زمان ممکن با بالاترین کیفیت و حفظ امنیت پرنده و محموله مورد پاییش قرار دهد.

شکل ۱. تصویر "الف" نشاندهنده منطقه مورد نظر در نقشه [18] و تصویر "ب" طراحی مسیر پرواز در نرم افزار طراحی مسیر پرواز می‌باشد.⁹

Fig. 1. The above map illustrates Qarchak's location in Tehran [18] and the below one indicates the pinpoint location of study area

در پرواز انجام گرفته ارتفاع پروازی ۱۵۰ متر از سطح زمین، پوشش طولی ۸۰ درصد و پوشش عرضی ۴۰ درصد، سرعت افقی ۱۳ متر بر ثانیه و سرعت عمودی ۴ متر بر ثانیه می‌باشد. در این مطالعه از یک دوربین¹⁰ سه باندی (قرمز، آبی و سبز) با وزن تقریبی ۴۰۵ گرم استفاده شده است.

⁹ DJI Ground Station

¹⁰ Canon EOS

[۱۵]. از دیگر فواید این گونه داده‌های هوایی می‌توان به تهیه مدل و نقشه تراکم ترافیکی یک منطقه در بازه‌های زمانی مشخص اشاره کرد که می‌تواند به مدیریت و برنامه‌ریزی شهری کمک بسیاری نماید [۱۶]. با استفاده از سنسورهای چند طیفی به راحتی می‌توان منطقه وسیعی از پوشش گیاهی مختلف یا جنگل‌ها را از لحاظ میزان تراکم و یا میزان تخریب در یک بازه زمانی مشخص بررسی و نقشه تغییرات آن را تولید کرد [۱۷]. در نتیجه استفاده از داده‌های پهپاد نقش بسیار مهمی در حفاظت از محیط زیست، مدیریت و برنامه ریزی شهری، نگهداری اثار باستانی، توسعه و بهبود تولیدات کشاورزی، تهیه مدل‌های سه بعدی و یا دو بعدی از منطقه مورد مطالعه و چندین کاربرد دیگر می‌توان اشاره کرد. هدف از این مقاله تولید نقشه رقومی ارتفاعی زمین با استفاده از تصاویر پهپاد و اعتبارسنجی نتایج با استفاده نقاط کنترل جمع‌آوری شده به روش RTK می‌باشد که صحت اطلاعات بدست امده به دلایل دقت نقاطی که توسط روش ذکر شده بدست امده است قابل مقایسه با روش‌های مرسوم نقشه‌برداری زمینی می‌باشد. این مقاله از چهار بخش دیگر تشکیل شده است. بخش دوم در ارتباط با منطقه مورد مطالعه، نوع پهپاد، نوع محموله، نحوه جمع‌آوری نقاط کنترل، برنامه پرواز، نحوه جمع‌آوری داده‌ها، نقاط کنترل زمینی، نحوه پردازش داده‌ها و تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین می‌باشد. در بخش سوم به بررسی ارزیابی دقت و نتایج بدست آمده، پرداخته شده است. در بخش چهارم و پنجم شامل نتیجه‌گیری و منابع پژوهش می‌باشد.

2- روش شناسی

2-1 منطقه مورد مطالعه

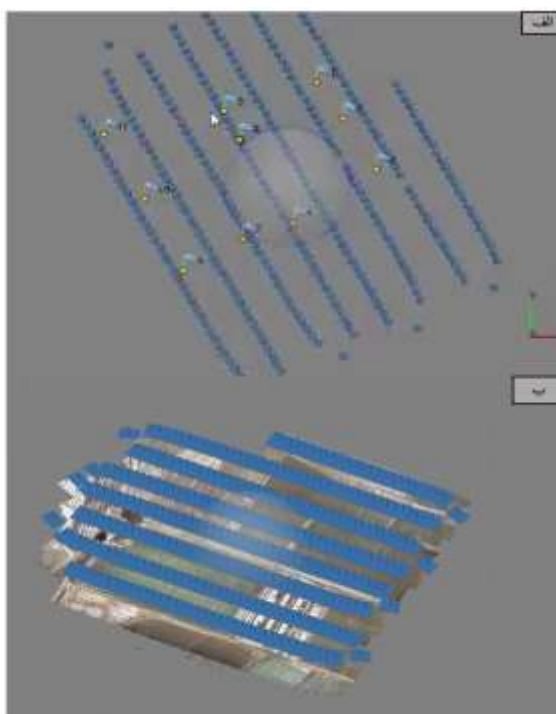
شهرستان قرچک شهری است در جنوب استان تهران با مساحت ۹۰.۲ کیلومتر مربعی و در ارتفاع ۹۴۵ متری از سطح دریا واقع شده است. طول و عرض جغرافیایی آن به ترتیب ۵۱.۵۷۲۴ و ۳۵.۴۳۶۷ درجه می‌باشد. شکل ۱-الف نشاندهنده منطقه مورد بررسی می‌باشد.

2-2 نوع پهپاد، محموله و نقاط کنترل

در این پژوهش از یک پهپاد چهار موتور (کوآدکوپتر)^۸ با نهایت برد ۳۰ دقیقه‌ای، حداکثر سرعت افقی ۱۵ متر بر ثانیه، حداکثر سرعت عمودی ۵ متر بر ثانیه و حداکثر

⁸ Falcon inspection x8

میزان پوشش عرضی و پوشش طولی، نقاط پروازی، طول مسیر و ارتفاع پروازی، نقشه نهایی مطابق با شکل 1-ب طراحی شد. در فرایند تصویر برداری باید به برخی عوامل بسیار مهم توجه شود از جمله: شرایط آب و هوایی و شدت باد منطقه در روز پرواز، جهت قرار گیری خورشید برای داشتن تصاویری با شدت تقریباً یکسان بازتاب نور، متناسب با مدت زمان پرواز و به تعداد پرواز باید به تعداد مناسب باقی برای پرنده تعییه شود و در نهایت سلامت باقیها، موتورها و مسیریاب پرنده چک شود. بعد از تعریف مسیر پروازی پرنده متناسب با نقشه و محل نقاط تعریف شده تصویربرداری کرده و به نقطه‌ای پروازی باز می‌گردد [19].

شکل 2. تصویر "الف" نشانده‌نده 11 نقطه کنترل به همراه شماره نقاط آن‌ها در نرم افزار Agisoft Photoscanner می‌باشد و تصویر "ب" نشانده‌نده ابرنقطه و محل قرار گیری دوربین در موقعیت‌های مختلف می‌باشد.

Fig. 2. The above picture indicates 11 control points implementing in Agisoft Photoscanner and second one representing the location of cameras.

2-5 نقاط کنترل زمینی

نقاط کنترل زمینی¹¹ نقاطی هستند که مختصات آن‌ها به طور دقیق بروی زمین مشخص شده‌اند [20]. با طراحی این نقاط در نرم افزار DJI Station Ground و پیاده سازی این نقاط بر روی زمین قبل از پرواز کمک بسیاری برای تهیی

همچنین نقاط کنترل با استفاده از یک صفحه 50 در 50 سانتی متری آلومینیومی که برای تشخیص بهتر در تصاویر با رنگ‌های قرمز و سفید مشخص شده‌اند.

2-3 فتوگرامتری پهپاد

به طور کلی در این نوع فتوگرامتری تعدادی تصاویر از عارضه‌ی مورد نظر اخذ می‌گردد و سپس به تهیی نقشه و مدل سازی آن عارضه پرداخته می‌شود. به همین منظور باید مراحل آماده‌سازی، تارگت گذاری، ایجاد سیستم کنترل، کالیبراسیون (در صورت نیاز)، طراحی مسیر پرواز متناسب با نقاط کنترل از پیش طراحی شده، پردازش و پیاده‌سازی در نرم افزارهای مربوطه، اندازه گیری عوارض تولید شده و مقایسه با نقاط معلوم و سرانجام تولید محصول مورد نظر انجام شود. طراحی فرایند تصویر برداری به عوامل شکل هندسی که در بر گیرنده‌ی وسعت منطقه و فاصله تا عارضه می‌باشد، میزان پیچیدگی عوارض و همچنین بافت منطقه بستگی دارد. در مرحله تارگت گذاری میزان نور رسیده به هر تارگت و محل قرار گیری آن‌ها برای انجام توجیهات از اهمیت بالایی برخوردار است و هدف از این کار ثابت کردن نقاط اندازه گیری و نقاط کنترل می‌باشد [14].

منحصر به فرد بودن شرایط هر پروژه از ویژگی‌های فتوگرامتری پهپاد می‌باشد. طراحی اجزا شبکه فتوگرامتری در موقیت پروژه ضروری است. به طور کلی دقت اندازه گیری در یک شبکه فتوگرامتری پهپاد با تغییر مقیاس تصویر برداری، دقت اندازه گیری نقاط عکسی و تعداد تصاویر تغییر می‌کند. رابطه کلی انتشار خط‌ها می‌توان به عنوان مبنای برای طراحی شبکه‌های فتوگرامتری بود کوتاه در نظر گرفت که در رابطه 1 مشهود است.

$$\sigma_c = \frac{q}{\sqrt{k}} s \sigma \quad (1)$$

در این رابطه، σ_c متوسط انحراف معیار، q ضریب استحکام هندسی که مقداری بین صفر و یک است. و پارامتر k تعداد متوسط تصاویر اخذ شده، s عدد مقیاس و σ خطای متوسط مختصات نقاط عکسی می‌باشد [15].

2-4 برنامه پروازی و جمع آوری داده‌ها

مطابق با شکل 1-ب طراحی مسیر پروازی با نرم افزار DGI Station Ground انجام شده است. بعد از مشخص کردن

¹¹ Ground Control Points (GCPs)

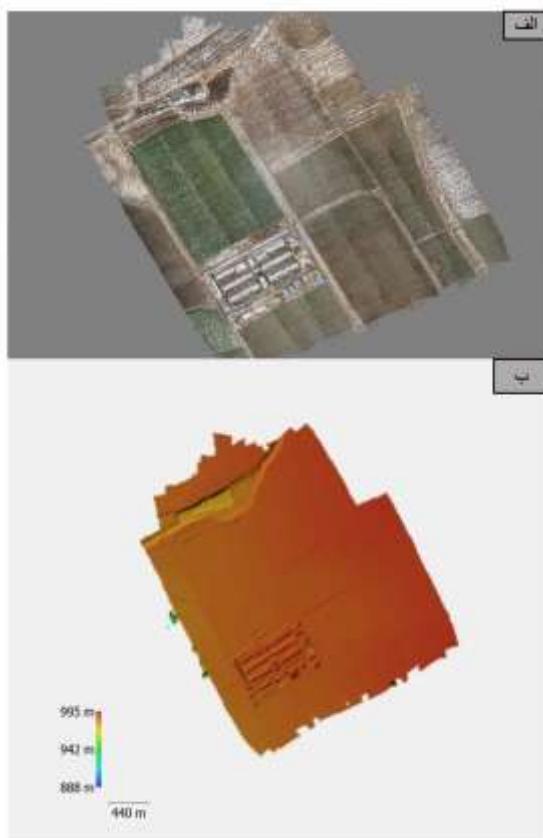
شده از پهپاد، از نرم افزاری تجاری AgiSoft Photoscanner استفاده شده است. البته نرم افزارهای دیگری برای پردازش تصاویر پهپاد وجود دارد که مطابق مطالعات انجام شده نرم افزار AgiSoft Photoscanner از دقت بیشتری نسبت به سایر نرم افزارها برخوردار است [22]. این نرم افزار از جمله قوی‌ترین نرم افزارهای پردازش تصاویر پهپاد با هدف تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین و ارتوفوتو¹³ می‌باشد. برای استفاده بهتر از این نرم افزار توصیه شده است که از یک سیستم عامل قدرتمند برای پیاده‌سازی و گرفتن خروجی‌های مورد نظر استفاده گردد [23]. خروجی ابر نقاط (18756247 نقطه) در شکل 3-الف و مدل رقومی ارتفاع زمین که از ابر نقطه بدست آمده است با دقت 5.1 سانتی متر در شکل 3-ب نشان داده شده است.

3- ارزیابی دقت¹⁴ و نتایج

برای بررسی دقت نقاط ارتفاعی از پنج نقطه کنترل استفاده می‌کنیم که این نقاط با شماره‌های 2، 4، 6، 9 و 11 در شکل 2-الف مشخص شده‌اند. ترتیب نقاط چک و تعداد آن‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است به طوری باید به صورت همگن تمامی سطوح منطقه مورد مطالعه را پوشش دهدند [24]. حال با کمک این پنج نقطه که متناسب با مساحت سطح مورد بررسی انتخاب شده‌اند، مقدار RMSE¹⁵ یا همان میانگین مربع خطاهای بر اساس رابطه شماره دو محاسبه می‌شود که zdem مقدار ارتفاع محاسبه شده از داده‌های پهپاد و zref همان مقدار دقیق ارتفاع در پنج نقطه مورد نظر می‌باشد. تمامی نتایج در شکل 4-نشان داده شده است. مقدار دقت محاسبه شده 2.23 سانتی متر می‌باشد.

$$RMSE = \sqrt{\frac{\sum_1^n(z_{dem}-z_{ref})^2}{n}} \quad (2)$$

ابر نقطه دقیق‌تر می‌نماید. در نتیجه نقاط کنترل که 40 درصد آن‌ها به عنوان نقطه چک برای ارزیابی در نظر گرفته شده‌اند، قبل از پرواز در منطقه مورد مطالعه با کمک روش RTK GPS¹² که استفاده از آن باعث شده است که دقت این 11 نقطه کنترل (شکل 2) 2.12 سانتی متر شود، در منطقه مشخص گردیده‌اند و برای مشخص شدن هرچه بهتر این نقاط در تصاویر از صفحات الومینیومی با رنگ سفید و قرمز که بازتاب بهتری دارند استفاده شده است [21]

شکل 3. تصویر "الف" نشان‌دهنده ابرنقطه تولید شده در نرم افزار Agisoft Photoscanner و تصویر "ب" نشان‌دهنده مدل رقومی ارتفاعی زمین می‌باشد.

Fig. 3. The upper picture indicates cloud points producing in Agisoft Photoscanner and second one symbolized DEM

2- پردازش داده‌ها و تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین

هدف از این مطالعه تولید مدل زمین مرجع شده رقومی ارتفاعی زمین می‌باشد. برای پردازش تصاویر جمع‌آوری

¹³ Orthophoto

¹⁴ Accuracy Analysis

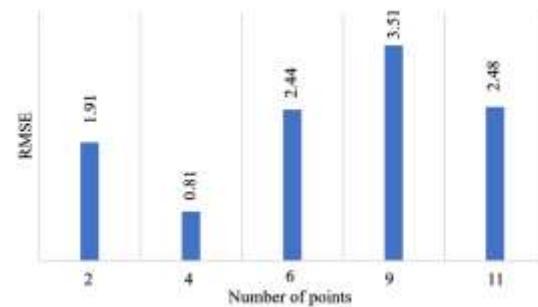
¹⁵ Root Mean Square Error

¹² Real-Time Kinematic Global Positioning System

سه بعدی تولید شده از دقت بسیار خوبی برخوردار است [24] در حالی که شرایط آب و هوایی مختلف، لرزش‌های دوربین، خطای عدسی دوربین¹⁶ و حتی پردازش‌های نرم افزاری ممکن دقت مدل تولید شده را تحت تاثیر قرار دهد. با تمام این خطاهای استفاده از پرندگان سبک می‌تواند روش مناسبی برای تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین و یا استفاده در سایر زمینهای باشد. مطالعات بعدی می‌تواند در مورد نحوه‌ی پیاده‌سازی و تولید مدل‌هایی با دقت بالاتر که اثر خطاهای سیستماتیک در آن‌ها کمتر باشد، انجام شود.

مراجع

- Colomina, I. & Molina, P. *Unmanned aerial systems for photogrammetry and remote sensing: A review*. *ISPRS J. Photogramm. Remote Sens.* 92, 79–97. 2014.
- Cevik, P., Kocaman, I., Akgul, A. S. & Akca, B. *The Small and Silent Force Multiplier: A Swarm UAV — Electronic Attack*. 595–608 2013.
- Gonçalves, J. A. & Henriques, R. *ISPRS Journal of Photogrammetry and Remote Sensing* UAV photogrammetry for topographic monitoring of coastal areas. 104, 101–111 2015.
- Eisenbeiss, H. *a Mini Unmanned Aerial Vehicle (Uav): System Overview and Image Acquisition. Process. Vis. Using High-Resolution Imag.* 7 2004.
- Howard, J., Murashov, V. & Branche, C. M. *Unmanned aerial vehicles in construction and worker safety*. *Am. J. Ind. Med.* 61, 3–10 2018.
- Francioni et al. *A New Fast and Low-Cost Photogrammetry Method for the Engineering Characterization of Rock Slopes*. *Remote Sens.* 11, 1267. 2019.
- Alsadik, B., Gerke, M. & Vosselman, G. *Automated camera network design for 3D modeling of cultural heritage objects*. – *Journal of Cultural Heritage* 14(6): 515–526. 2012.
- Cimino, M. G. C. A., Lega, M. & Vaglini, G. *Adaptive exploration of a UAVs swarm for distributed targets detection and tracking*.

شکل 4. محاسبه میانگین مربع خطاهای

Fig. 4. The bar chart indicates RMSE values

همانطور که در شکل 4 مشخص است مقدار خطاهای بین 3.51 سانتی متر و 0.81 سانتی متر می‌باشد. با توجه به این مقادیر می‌توان نتیجه گرفت که هر چه مقدار ارتفاع نقاط افزایش می‌یابد مقدار RMSE هم همراه با آن افزایش می‌یابد [25].

۴- نتیجه‌گیری

هدف از این مقاله نشان دادن توانایی‌های پرندگان هدایت پژوهی از دور یا همان پهپاد‌ها در علوم ژئوماتیک در حوزه تولید مدل رقومی ارتفاعی زمین در محدوده‌های کوچک که نیازمند پایش در طول بازه‌های زمانی مشخص هستند، می‌باشد. در مقایسه با سایر روش‌های تصویربرداری هوایی این فناوری می‌تواند در بسیاری از پروژه‌ها که امکان نقشه-برداری زمینی به دلیل خطرات مختلف که برای انسان وجود دارد مورد استفاده قرار گیرد. زیرا هم از لحاظ هزینه و هم از لحاظ دقت نتایج قابل قبولی دارد [1,2]. مزایای مختلف استفاده از پرندگان سبک به دلیل هزینه، زمان و دقت مکانی مناسب سبب شده است که هم در علوم ژئوماتیک و هم در سایر علوم مورد استفاده قرار گیرد. در این مطالعه استفاده از پرندگان سبک یا همان پهپادها به عنوان یک روش جایگزین، کمک‌کننده و یا کنترل‌کننده پروژه‌ها و مطالعات مختلف در خصوص تولید مدل رقومی و ارتفاعی زمین می‌باشد.

در این مقاله با استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده توسط پهپاد با دقت کلی 2.23 سانتی متر مدل رقومی ارتفاعی زمین محاسبه شد. می‌توان به این نکته اشاره کرد که استفاده از این فناوری می‌تواند در سطوح مختلف با تپوگرافی مختلف مورد استفاده قرار گیرد. همچنین مدل

¹⁶ Lens Distortion

4154?hl=fa.

2015.

19. Hackney, C. & Clayton, A. I. *Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) and their application in geomorphic mapping*. 7, 1–12. 2015.
20. Villanueva, J. K. S. & Blanco, A. C. *Optimization of Ground Control Point (GCP) Configuration for Unmanned Areal Vehicle (UAV) Surveying Using Structure From Motion*. XLII, 10–11. 2019.
21. Sanz-ablanedo, E. & Chandler, J. H. *Accuracy of Unmanned Aerial Vehicle (UAV) and SfM Photogrammetry Survey as a Function of the Number and Location of Ground Control Points Used*. 2018. doi:10.3390/rs10101606
22. Yilmaz, C. S. & Gungor, O. *Comparison of the performances of ground filtering algorithms and DTM generation from a UAV-based point cloud*. Geocarto Int. 6049, 1–16. 2016.
23. Hinge, L. et al. *Comparitive Analysis of 3D Photogrammetry Modeling Software Packages For Drones Surveying*. XLII, 10–11. 2019.
24. James, M. R., Robson, S., Oleire-oltmanns, S. & Niethammer, U. *Geomorphology Optimising UAV topographic surveys processed with structure-from-motion : Ground control quality , quantity and bundle adjustment*. Geomorphology 280, 51–66. 2017.
25. Case, M. A., Carolina, N. & Gebrehiwot, A. *Challenges and Opportunities for UAV-Based Digital Elevation Model Generation for Flood-Risk*. 2018.
9. Baltazar, B. M., Espinoza, L. C., Banda, A. E., Horak, M. J. & Schapaugh, A. W. *Pollen-Mediated Gene Flow in Maize : Implications for Isolation Requirements and Coexistence in Mexico , the Center of Origin of*. 2015.
10. Giordan, D., Manconi, A., Remondino, F. & Nex, F. *Use of unmanned aerial vehicles in monitoring application and management of natural hazards*. 5705, 2017.
11. Perera, T. A. N. T., Priyankara, A. C. P. & Jayasinghe, G. Y. *Unmanned Arial Vehicles (UAV) in Smart Agriculture : Trends , Benefits and Future Perspectives*, 2018.
12. Themistocleous, K. *The Use of UAVs for Cultural Heritage and Archaeology*. 241–269 , 2019.
13. Díaz-varela, R. A., Rosa, R. De, León, L. & Zarco-tejada, P. J. *High-Resolution Airborne UAV Imagery to Assess Olive Tree Crown Parameters Using 3D Photo Reconstruction: Application in Breeding Trials*. 4213–4232 2015.
14. Langhammer, J., Janský, B., Kocum, J. & Mina, R. *3-D reconstruction of an abandoned montane reservoir using UAV photogrammetry ,aerial LiDAR and field survey*. 98, 9–21 2018.
15. Guisado-pintado, E., Jackson, D. W. T. & Rogers, D. *3D mapping efficacy of a drone and terrestrial laser scanner over a temperate beach-dune zone*. Geomorphology, 2018.
16. Chow, J. Y. J. *International Journal of Transportation Dynamic UAV-based traffic monitoring under uncertainty as a stochastic arc-inventory routing policy*. Int. J. Transp. Sci. Technol. 1–19. 2017.
17. Marx, A., Mcfarlane, D., Alzahrani, A. & Marx, A. *UAV data for multi-temporal Landsat analysis of historic reforestation : a case study in Costa Rica reforestation : a case study in Costa Rica*. Int. J. Remote Sens. 00, 1–18 2017.
18. Google, E. No Title. Available at: <https://www.google.com/maps/place/%E2%80%A2+تهران+استان+تهران,+ایران/@35.4638333,51.5766767,22039m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x3f91ed3be5eb6c81:0x9788c66bb21777de!8m2!3d35.4367428!4d51.572>

